

ELS CRÍTICS

entrevista
ESTEVE PLANTADA

Rafel Nadal

«Em molesta la moda d'aplaudir les postes de sol»

Rafel Nadal presenta 'Mar d'estiu. Una memòria mediterrània', un llibre que ens mostra anotacions, pensaments, records i postals de diversos paisatges banyats pel blau del Mediterrani.

Amb *Mar d'estiu* inaugures la nova col·lecció "La joie de vivre", però el llibre s'ha quedat tancat al magatzem fins al 14 de maig. Es va perdre Sant Jordi, on era una gran aposta.

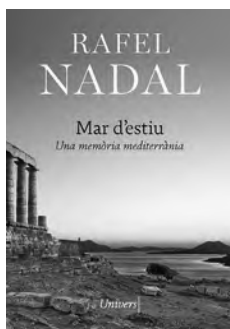
—No em sap tan greu per a mi com per a l'editorial i les llibreries. Jo tinc la sort de no tenir pressa, perquè els últims llibres han anat molt bé. Univers ha fet una aposta molt important i s'ha quedat el llibre al magatzem, per això ara m'agradaria compensar-ho, ajudar i moure'l.

—És un llibre híbrid que et connecta amb obres com *Quan érem fel·liços* i amb part del *Quan en dèiem xampany*.

—La literatura personal, íntima i poètica és la que més m'agrada escriure, i també és la més difícil. M'agrada polir el text, repelar-lo, treure'n les coses supèrflues.

—Retrata un mar de plaer i de sentits. És això el que vols reivindicar del Mediterrani?

—Sí, però no nego l'altra part. El "mar d'hivern" és un altre llibre. I també hi és, aquí: Icària o Xipre són molt aquest mar de tempesta, de guerra, de catàstrofe. Però el llibre vol posar el pes en el mar d'estiu, el

**Mar d'estiu.
Una memòria
mediterrània**

RAFEL NADAL

Univers
Barcelona, 2020
224 pàgines

plaent i plàcid, el sensorial, el de les olors, colors i gustos, el de la cultura i la civilització, el de l'intercanvi. Per a mi, arrenca amb la mar de la infantesa i l'adolescència.

—La Fosca, a Palamós.

—Vinc d'una Girona grisa i negra. I més negra que grisa. A primers de juliol, ens deixaven a la Fosca, on érem lliures durant dos mesos, i on totes les emocions eren molt primàries. La llum, l'explosió de sentits, el descobriment de l'entorn, allò d'anar-te fent teva cada roca. I també comences a posar nom a tot, perquè és un mar iniciàtic, d'aprenentatge. Quan vas a fora, sempre tens present el mar de la infantesa com a punt de referència.

—“No m'agradaria viatjar no-més per posar xinxetes en un mapa, sempre més lluny, sempre a indrets més exòtics, sense importar-me tot el que va quedant enrere, a tocar de casa, encara per descobrir.”

—L'exotisme m'agrada, però per a mi és excepcional. No critico qui té d'altres maneres de viatjar. Al costat de casa tenim un paisatge que canvia cada dia de l'any, i amb el confinament ho hem vist! Es nota la vida com es va transformant, segon a segon. El nostre

teatre

L'actitud de Trump fa pensar en el protagonista de 'Coriolà' de Shakespeare

cinema

'Onward' és un cant optimista i divertit del director Dan Scanlon

televisió

Quarta temporada de 'The good fight' dels directors Michelle King i Robert King

mar no és el mateix al gener, amb les minves i els dies de calma, que amb les llevantades de l'estiu. Són mars molt diferents. A un quilòmetre d'on ets hi ha un món que canvia del tot, mons que podries no veure i són al costat. Si vas al Cap de Creus de petit, tindràs unes sensacions; d'adolescent, unes altres, i quan hi tornes, de gran i en maduresa, unes de ben diferents.

—L'erupció de l'Stromboli és un pasatge meravellós.

—És que és excepcional, i el tenim aquí al costat! Hi vaig ser quan hi havia una activat volcànica molt especial. Vaig tenir molta sort de viure-ho. Em molesta la moda d'ara d'aplaudir les postes de sol. A tots els paisatges mediterranis hi ha un paratge on s'ha de fer la foto. Ho trobo una mica impostat. En canvi allà, de tan exagerat, semblava pur barroc, una òpera. Em vaig trobar allà al mig i em va semblar que no em podia censurar aquell moment de plaer, que havia d'aplaudir i dir "bravo" a un volcà, com si fos un tenor. Era tan brillant l'espectacle com el del centenar de païos que estàvem sopant un plat de pasta allà davant.

—El punt més exòtic també és el més proper: la connexió Portlligat-Dalí-Gala.

—Hi faig parlar el barber Fredo, de la penya dels pescadors. Alguns dels pescadors que et trobes a Grècia, amb dignitat i tantsemefotisme, et fan pensar que són herois o semideus i em semblava que els pescadors d'aquí, en aquest cas de Cadaqués, també podrien ser-ho. Tenen aquesta dignitat, l'habilitat de moure's per la feina i el territori i, a la vegada, el luxe de ser cultes, de conèixer tothom, de tractar de manera natural amb la gent més destacada del moment. Els surt de l'ànima. M'interessava situar aquesta escena al lloc més proper i no només amb Dalí, sinó també amb Joan Ponç.

—El Mediterrani és un mar d'acollida i d'intercanvi, però també un escenari de tragèdies.

—En el mar d'estiu hi ha un esperit que et convida a viure, a gaudir dels sentits. Hi ha una llum més groga a Mallorca, o més blanca a les Cíclades. A mi, el nostre mar

ARIADNA ARNÉS

em convida a prendre notes, més que enlloc. I rellegeixo millor. És molt similar al fenomen que diuen que passa al desert, que et convida a entrar més endins. Trobo que al Mediterrani també passa això. Per això hi he posat l'episodi de Xipre, que és un símbol del pitjor Mediterrani.

—Xipre encara està separada pel mur, el formigó i el filat.

—És un tema no resolt que marca l'enfrontament ancestral entre les dues ribes al llarg dels segles. Aquest mar que també és trist, amb l'episodi d'Icària i la soledat més estacional, dels que encara compten que tornin els fills i nets al juny. La soledat i duresa del mar d'hivern.

@eplantada

NUA CENDRA
de JOAN DURAN I FERRER
Premi Octubre Vicent Andrés Estellés
de Poesia 2019

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
Visita la nostra botiga virtual en **www.tresiquatre.cat**